

Kritiek wordt gekritiseerd

- De verlichting bestrijdt ;
  - Bijgeloof,
  - Dwaling
  - Onwetendheid
- Maar als zij daar actief doelen en of waarheden tegenoverstelt met als argument de leefbaarheid dan wordt zij zelf ongeloofwaardig. Degenen die dat inzien zijn óf de elite, omdat ze weten dat ze liegen omwille van het nut, óf de onderlagen omdat ze ervaringen hebben die niet kloppen met die leugens.

Cynisme als ontspoorde kritiek

- Cynisme begint als kritiek
  - Rationaliteit begint als kritiek
- *“Beslissend is de levenswijze. Het rationalisme hoeft niet méér te doen dan de vermoedelijke wolven af te luisteren bij de garderobe waar ze hun schaapskleren aan- en uittrekken.”* (Sloterdijk 1983, blz. 92)
- *Pas in moderne tijd accepteert men het bestaan van die dubbele moraal als altijd aanwezig.*

Idealen en utopie

- De kritiek wil aan de kaak stellen, de wereld verbeteren, maar terwijl zij kritiek levert en onthult ontstaan twee bewegingen die haar ondermijnen;
- Degenen die aan kritiek blootstaan gaan de kritiek onderschrijven. Maar daarmee wordt de kritiek ook minder krachtig (men raakt de schaamte voorbij)
- Degenen die kritiek uitoefenen ontdekken dat hun kritiek zelf ook stoelt op of tenminste gepaard gaat met idealen, theorieën en machtswil en onbewuste drijfveren. (utopische ontmaskering)

Utopie wordt zelf deel van kritiek

- Aangrijpingspunten die zichtbaar werden door de kritiek worden onderdeel van politieke programma's en daarmee moet de kritiek zich tegen zichzelf uitspreken.
- Wie kun je nog geloven als het gaat om;
  - Duurzaamheid,
  - Rechtvaardigheid,
  - Het belang van het kind
- Het kind bleek niet onschuldig, de nobele wilde bleek nobel noch wild.
- Zelfreflectie werd navelstaren en ontwikkelingshulp werd eigenbelang

De kritiek wordt zelfkritiek

“De toekomst gaat niet door wegens gebrek aan belangstelling. (...) Wij zijn de mensen voor wie onze ouders ons altijd hebben gewaarschuwd. Het late en cynische gevoel voor tijd is dat van de trip en de grauwe alledaagsheid, ingeklemd tussen lusteloos realisme en ongelovige dagdromen, present en afwezig, cool of meditatief, down to earth of far out, geheel naar eigen willekeur. Sommigen zijn eerzuchtig, anderen laten alles slossen. Echt wachten doet men op iets dat zou overeenkomen met het gevoel uit beter tijden, namelijk dat er iets zou moeten gebeuren. En niet weinigen zouden daaraan toevoegen: het doet er niet toe wat.” (Sloterdijk 1983, 177)

www.maleutiek.nl_2015-4

Behoeftte aan catastrofren

- Kritiek die geen weg meer weet noemt zich realistisch, maar is in wezen teleurgesteld en wordt cynisch.
- Kan uitgroeien tot geweld of toejuichen van geweld.
- Gevoel dat er iets anders zou moeten kunnen gebeuren roept uiteindelijk een verlangen naar een catastrofe op.
- Variatie tussen geweld op tv (gesublimeerde teleurstelling) en geweld in realiteit (daar gebeurt tenminste wat)

www.maleutiek.nl_2015-5

Kynisme

“Perioden van chronische crisis eisen van de menselijke levenswil dat hij permanente onzekerheid accepteert als onvermijdelijke achtergrond van zijn streven naar geluk. Dan wordt het tijd voor kynisme; dat is de levensfilosofie van de crisis. Alleen met dit wapen in de hand blijft geluk in het ongewisse mogelijk. Het kynisme leert ons inperking van de eisen, wendbaarheid, besluitvaardigheid, luisteren naar wat het moment te bieden heeft. Het weet dat elke verwachting van vaste carrières en elke verdediging van sociale bezitsverhoudingen verstrikt zullen raken in een bestaan 'als bezorgdheid'” (Sloterdijk, blz. 217)

www.maleutiek.nl_2015-5

Geen opgewekt kynisme

- Het cynisme heeft echter ook bewerkstelligd dat opgewekt en wendbaar vaak wordt afgeschilderd als naïef of onverschillig.
- (...) Het gesocialiseerde bewustzijn blijkt echter te lijden onder een ononderbroken agitatie door bezorgdheidsthema's. Deze creëren het subjectieve licht dat op de crisis valt, en daarin hebben ook de goedgesitueerden zich al voorzien van de mentaliteit van schipbreukelingen. Nooit eerder hebben mensen die het zo goed hadden zo sterk in afbraakstemming verkeerd.”
(Sloterdijk 1983, blz217)